

ΚΟΚΚΙΝΟ-ΠΡΑΣΙΝΟ ΔΙΚΤΥΟ ΤΟΥ ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ

Συμβολή στο 6^ο Συνέδριο του Συνασπισμού

Προοίμιο

Δέκα χρόνια πριν, δέκα χρόνια μετά. Δέκα χρόνια πριν, στο 3^ο Συνέδριο του Συνασπισμού, οι πιο αισιόδοξοι από μας δεν θα μπορούσαν να φανταστούν πόσο μεγάλη διαδρομή θα καλύπταμε σε αυτή τη «σύντομη» δεκαετία. Είχε προηγηθεί βεβαίως μια «διαβρωτική» δεκαετία, μια δεκαετία κρίσης και αποσύνθεσης που ημερολογιακά ξεκίνησε με την κατάρρευση των χωρών του λεγόμενου «υπαρκτού σοσιαλισμού», η οποία όμως δεν άφησε ανέγγιχτα ακόμα και τα ποιο κριτικά μαρξιστικά ρεύματα, ακόμα και εκείνα τα αριστερά κόμματα τα οποία εγκαίρως είχαν πάρει «διαζύγιο» από τα γραφειοκρατικά και εκμεταλλευτικά καθεστάτα των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης και της Ασίας. Καθεστάτα εκμεταλλευτικά και ανελεύθερα που καταχρηστικά ονομάστηκαν «σοσιαλιστικές χώρες», δυσφημώντας κάθε χειραφετητικό εγχείρημα που επιμένει να αναφέρεται στις παραδόσεις του εργατικού και επαναστατικού κινήματος: στον Μαρξ, τον Λένιν, τη Ρόζα, τον Γκράμσι και τόσους άλλους που νοηματοδότησαν την εποχή των μεγάλων επαναστάσεων. Σε αυτά τα 10 χρόνια άλλαξε και ο Συνασπισμός, βήμα-βήμα μεταμορφώθηκε από κόμμα της κεντροαριστερής συναίνεσης σε κόμμα της σύγχρονης ριζοσπαστικής και ανανεωτικής Αριστεράς, ομόλογο με παρόμοια εγχειρήματα που έχουν συντελεστεί την ίδια περίοδο σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Χρειασθήκαμε χρόνια για να αλλάξουμε το παράδειγμα πολιτικής δράσης και θα χρειασθούμε και άλλο χρόνο, όπως φαίνεται, για να αλλάξουμε τον τρόπο λειτουργίας του κόμματός μας. Μια γενιά «αναλώθηκε» προκειμένου ο Συνασπισμός να αποκτήσει αυτόνομο πολιτικό στίγμα, να πάψει να θεωρείται ενδιάμεσος, μεταβατικός και συμπληρωματικός πολιτικός χώρος του ΠΑΣΟΚ.

Εργαστήκαμε στο πλαίσιο της αριστερής στροφής, θεωρητικά και πολιτικά, για να αποκτήσει το κόμμα μας ταυτότητα, δουλέψαμε στα 2 προηγούμενα συνέδρια και κυρίως στα «Προγραμματικά» προκειμένου να μην μας συνέχει μόνο η «πολιτική ενότητα», αλλά και η προγραμματική και η ιδεολογική. Αρκετοί σύντροφοι, η Ανανεωτική Πτέρυγα κυρίως, δεν θέλουν να το αποδεχθούν ακόμα και σήμερα παραμένοντας καθηλωμένοι σε αναλύσεις και ισχυρισμούς άλλων εποχών –εποχών κρίσης και αποϊδεολογικοποίησης. Οι ισχυρισμοί αυτοί διαψεύστηκαν από την ίδια την κρίση ηγεμονίας του νεοφιλελεύθερου καπιταλισμού, μαζί και ο «πολιτικός πραγματισμός» των συναινέσεων στο πλαίσιο του νεοφιλελεύθερου δικομματικού πολιτικού συστήματος.

Χρειασθήκαν μεγάλες συγκρούσεις, ατέλειωτοι εσωκομματικοί καβγάδες προκειμένου να πάψουμε να θεωρούμε την κυβερνητική εξουσία και τα ΜΜΕ το κέντρο της πολιτικής μας προσοχής και να αφιερωθούμε στην κοινωνία και στις διεργασίες της. Εκπαιδευτήκαμε, αλλά και εκπαιδεύσαμε μια νέα γενιά συντρόφων και συντροφισσών να συμμετέχουμε, να δημιουργούμε να ενθαρρύνουμε κοινωνικά κινήματα (αντιπαγκοσμιοποιητικό, κινήματα πόλης, μεταναστευτικό, δικαιώματα, διακρίσεις, καταστολή, περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες) χωρίς να υποτιμήσουμε τα ιστορικά κινήματα, τον εργατικό και αγροτικό συνδικαλισμό. Δεν είμαστε ανυποψίαστοι: γνωρίζουμε ότι ο καπιταλισμός κατακερματίζει τους εργαζόμενους με

τη νέα οργάνωση της εργασίας, με τα εξατομικευμένα συστήματα αμοιβών και τις διαφοροποιημένες εργασιακές σχέσεις, με τις υπαρκτές αντιθέσεις των πολλαπλών ταυτοτήτων, με τον ατομικισμό ως κυρίαρχη ιδεολογία και τον καταναλωτισμό ως κοινωνικό όραμα. Όπως γνωρίζουμε ότι οι συνδικαλιστικές γραφειοκρατίες αδυνατούν να συνθέσουν τους «εκτός των τειχών», τους άνεργους, τους επισφαλείς, τους νέους της εργασιακής περιπλάνησης, τις γυναίκες, τους μετανάστες και τις μετανάστριες με τα συνδικαλισμένα στρώματα μέσα από την έννοια της τάξης και του ταξικού συμφέροντος.

Εγκαταλείψαμε τα «εθνικά ακροατήρια» και εστιάσαμε την προσοχή μας στα στρώματα που πλήττονται από τις νεοφιλελεύθερες καπιταλιστικές αναδιαρθρώσεις: στους ηττημένους της αγοράς, στις κατηγορίες της κοινωνικής ανασφάλειας και της εργασιακής περιπλάνησης, στη γενιά των 700 ευρώ, στη νεολαία της αμφισβήτησης. Εκπονήσαμε ένα πολιτικό σχέδιο για την ενότητα της Αριστεράς, υλοποιούμε την ενότητα της ριζοσπαστικής Αριστεράς με το ΣΥΡΙΖΑ, επιχειρούμε δια μέσου αυτού του σχεδίου να ενώσουμε τα κοινωνικά κινήματα, να ενοποιήσουμε τον κατακερματισμένο κόσμο της εργασίας.

Πολλά έχουμε να κάνουμε ακόμα, έχουμε τη γνώση ότι είμαστε στην αρχή. Πρώτιστη δουλειά μας είναι ν' αλλάξουμε το κόμμα μας. Ν' αφήσουμε πίσω το συγκεντρωτισμό, την ανάθεση και την υποκατάσταση, την αποϊδεολογικοποίηση, την «ομοσπονδιακή» λειτουργία του, τις προσχηματικές περιχαρακώσεις που διαιωνίζουν τα «φέουδα», με δύο λόγια όλα όσα φτιάχνουν το Συνασπισμό κόμμα στελεχών και όχι κόμμα των μελών του. Χρειαζόμαστε ένα διαφορετικό Συνασπισμό για να ανταποκριθεί στα νέα του καθήκοντα, χρειαζόμαστε έναν καλύτερο ΣΥΡΙΖΑ, καταλύτη για τη δημιουργία μιας νέας Αριστεράς ικανής να ανταποκριθεί στις ανάγκες της περιόδου που τις ορίζουν η οικονομική κρίση, η κρίση του χρέους, οι ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις και οι περιφερειακές συγκρούσεις. Μια νέα περίοδος με απαιτητικά καθήκοντα όχι μόνο για να οργανώσουμε και να ενθαρρύνουμε τις κοινωνικές αντιστάσεις απέναντι στην αναδιανομή εισοδημάτων και δικαιωμάτων σε βάρος των υποτελών τάξεων που προδιαγράφει το αστικό πολιτικό σύστημα, αλλά απαιτητική ταυτόχρονα στη διατύπωση ενός ηγεμονικού λόγου που να ερμηνεύει **«ποιοι ευθύνονται για την κρίση»** και να διατυπώνει **«ποιοι πρέπει να πληρώσουν την κρίση»** και σε ποια κατεύθυνση μετασχηματισμού του υπάρχοντος. Και την ίδια στιγμή χρειαζόμαστε ένα άλλο Συνασπισμό και ένα διαφορετικό ΣΥΡΙΖΑ ικανούς να επωμισθούν το καθήκον της **ανασύνθεσης της Αριστεράς** και μαζί τα καθήκοντα του μετασχηματισμού της κοινωνίας, τα καθήκοντα του σοσιαλισμού.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η παγκόσμια καπιταλιστική κρίση κι εμείς

Στις μεγάλες κρίσεις προκύπτουν δυο καίρια αλληλοεξαρτώμενα ζητήματα. Το πρώτο αφορά τη σφαίρα των ιδεών. Αυτό που διακυβεύεται είναι το ιδεολογικό πρίσμα μέσα από το οποίο θα κατανοηθεί η κρίση – και συνήθως αντιμαχόμενες θεωρητικές προσεγγίσεις δίνουν πολύ διαφορετικές αναλύσεις για το πως φτάσαμε σε τέτοιο σημείο και ποιος φταίει. Το δεύτερο έχει να κάνει με την πολιτική διαμεσολάβηση της κρίσης – ποιες πολιτικές δυνάμεις, με ποιες κοινωνικές συμμαχίες, μπορούν να υποδείξουν μία ελκυστική και εφικτή διέξοδο από την κρίση. Συνεπώς, μια κρίση τέτοιου μεγέθους μας αναγκάζει να επανεξετάσουμε όλα τα στρατηγικά ζητήματα που συζητάει η αριστερά, από τις ταξικές μας αναφορές μέχρι το πρόβλημα της εξουσίας.

Ερμηνεύοντας την κρίση

Η χρηματοπιστωτική κρίση, που εξελίσσεται εδώ και καιρό σε βαθιά ύφεση και κρίση χρέους, έχει παγκόσμιες διαστάσεις και είναι ένα ακόμη επεισόδιο σε μια μακρά πορεία οικονομικής κάμψης που χαρακτηρίζει τον καπιταλισμό της εποχής μας από τα μέσα της δεκαετίας του '70 κι έπειτα. Η σύγκριση σε όλους τους βασικούς δείκτες –ρυθμός μεγέθυνσης, ποσοστό κέρδους, σχηματισμός κεφαλαίου, εργασιακή παραγωγικότητα- υποσημειώνει μια μεγάλη υστέρηση σε σχέση με τα τριάντα μεταπολεμικά χρόνια καπιταλιστικής ανάπτυξης. Η καπιταλιστική κρίση, που σηματοδότησε το τέλος της «χρυσής εποχής» του καπιταλισμού δεν έχει βρει λύση στα χρόνια που μεσολάβησαν.

Η κρίση του χρέους Δύο χρόνια καπιταλιστικής οικονομικής κρίσης είχαν - μεταξύ άλλων- ως αποτέλεσμα τη δημιουργία των προϋποθέσεων για να εκδηλωθεί μια «κρίση χρέους» σε όλο τον αναπτυγμένο καπιταλιστικό κόσμο. Μια κρίση χρέους, πλέον, στον αναπτυγμένο Βορρά. Τα επεισόδια της κρίσης χρέους στον αναπτυσσόμενο κόσμο, δηλαδή στον παγκόσμιο Νότο, τις δεκαετίες του '80 και του '90, οι συνέπειες για τις χώρες που έγιναν το θέατρό της, αλλά και οι αναταράξεις στο ίδιο το παγκόσμιο σύστημα που τη συνόδευσαν είναι σε γενικές γραμμές γνωστά. Με εργαλείο τα επιτόκια και τις νομισματικές ισοτιμίες και «εκτελεστές» τα διεθνή κερδοσκοπικά κεφάλαια, χώρες ολόκληρες κατέρρευσαν και λεηλατήθηκαν (από το Μεξικό τη δεκαετία του '80 ως την Αργεντινή στα τέλη της δεκαετίας του '90). Τους κερδοσκόπους ελάχιστα απασχολεί το πολιτικό ρίσκο, οι κοινωνικές και πολιτικές συνέπειες των πράξεών τους ή ποιος είναι κάθε φορά ο «αδύναμος κρίκος», δηλαδή η χώρα που προσφέρεται για επίθεση και αποκόμιση κερδών.

Καθώς μπαίνουμε στη δεύτερη δεκαετία του νέου αιώνα, οι όροι για μια μακρόχρονη κρίση χρέους στον ίδιο το Βορρά έχουν ήδη συγκεντρωθεί: Ο αναπτυγμένος Βορράς είναι βουτηγμένος στα χρέη για πολλούς λόγους: **Πρώτο**, γιατί κοινωνικοποίησε σε μεγάλη έκταση τις ιδιωτικές ζημιές με πακέτα στήριξης προς τις τράπεζες, αλλά και προς άλλους επιχειρηματικούς τομείς, που επιβάρυναν κατά κύριο λόγο το δημόσιο χρέος και δευτερευόντως το δημόσιο έλλειμμα. **Δεύτερο**, εξαιτίας της ύφεσης, η οποία μειώνει δραστικά τα δημόσια έσοδα, άρα αυξάνει τα ελλείμματα

και εν τέλει το χρέος. Τα δημοσιονομικά συστήματα του νεοφιλελευθερισμού είχαν στηθεί πάνω στη λιτότητα των μισθών και των κοινωνικών δαπανών και τη δραστική ελάφρυνση της φορολογίας των κερδών. Η προσπάθεια να διατηρηθούν άθικτα μέσα στην κρίση (με υφεσιακές πολιτικές περικοπής των δαπανών), παρατείνει, επιδεινώνει και περιπλέκει την κρίση, βαθαίνοντας εν τέλει την κρίση του χρέους. **Τρίτο**, γιατί όσο αυξάνεται το χρέος τόσο ακριβαίνει η αναχρηματοδότησή του, αφενός γιατί ενισχύεται η τάση αποφυγής του ρίσκου και αφετέρου μέσα από τη γνωστή διαδικασία: υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας, αύξηση των spread. **Τέταρτο**, γιατί τεράστια κεφάλαια (μη επανεπενδυμένα κέρδη) κατευθύνονται πλέον στην κερδοσκοπία στον τομέα των κρατικών ομολόγων και των νομισματικών ισορροπιών καθώς μέσα στην κρίση στερεύουν γι' αυτά άλλες, "παραδοσιακές" πηγές αξιοποίησης (δηλαδή κερδοσκοπίας).

Οι λόγοι αυτοί αναδεικνύουν την κρίση του χρέους σε βασικό αντικείμενο των παγκόσμιων ανταγωνισμών και επιταχύνουν τη διαμόρφωση στον ίδιο τον αναπτυσσόμενο Βορρά μηχανισμών ανακατανομής της υπεραξίας, ανάμεσα στους κυρίαρχους πόλους (ΗΠΑ, Γερμανία, Μ. Βρετανία, Ιαπωνία κ.λπ.).

Το υπόβαθρο της κρίσης (η μαρξιστική ανάλυση της κρίσης): Η χρηματοπιστωτική κρίση, που εξελίσσεται εδώ και καιρό σε βαθιά ύφεση και κρίση χρέους, έχει παγκόσμιες διαστάσεις και είναι ένα ακόμη επεισόδιο σε μια μακρά πορεία οικονομικής κάμψης που χαρακτηρίζει τον καπιταλισμό της εποχής μας από τα μέσα της δεκαετίας του '70 κι έπειτα. Η σύγκριση σε όλους τους βασικούς δείκτες –ρυθμός μεγέθυνσης, ποσοστό κέρδους, σχηματισμός κεφαλαίου, εργασιακή παραγωγικότητα- υποσημειώνει μια μεγάλη υστέρηση σε σχέση με τα τριάντα μεταπολεμικά χρόνια καπιταλιστικής ανάπτυξης. Η καπιταλιστική κρίση, που σηματοδότησε το τέλος της «χρυσής εποχής» του καπιταλισμού δεν έχει βρει λύση στα χρόνια που μεσολάβησαν.

Οι προσπάθειες των αστικών κυβερνήσεων να αξιοποιήσουν, καταρχήν, τα κεϋνσιανά μέσα επεκτατικής δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής, σε ακόμη μεγαλύτερο βαθμό από ό,τι την προηγούμενη περίοδο, επιδείνωσε παρά θεράπευσε την κατάσταση. Η παταγώδης αποτυχία του κεϋνσιανισμού ως πολιτικής πρότασης διεξόδου από την κρίση του '70 άνοιξε το δρόμο στην επικράτηση των νεοφιλελεύθερων ιδεολογημάτων και πολιτικών προτάσεων. Ωστόσο, και αυτό το εγχείρημα ανάταξης του συστήματος μέσα, κυρίως, από την ραγδαία αύξηση του βαθμού εκμετάλλευσης της εργατικής τάξης –το πρόγραμμα του νεοφιλελευθερισμού- δεν είχε παρά περιορισμένα αποτελέσματα. Το ποσοστό κέρδους δεν προσέγγισε καν τα μεταπολεμικά επίπεδά του. Η καπιταλιστική συσσώρευση δεν βρήκε νέα δυναμική διέξοδο. Οι χρηματοπιστωτικές φούσκες λειτούργησαν όλη αυτή την περίοδο ως –μια ορθολογική προσπάθεια του κεφαλαίου να συγκεντρωθεί και να εξοικονομήσει πάγια στοιχεία που

Η πορεία αυτή έδειξε με σαφή τρόπο την ισχύ της μαρξιστικής θεωρίας των καπιταλιστικών κρίσεων, η οποία εντοπίζει την αιτία τους στην ίδια την εσωτερική δυναμική τους συστήματος, που οδηγεί σε υπερσυσσώρευση κεφαλαίου. Η υπερσυσσώρευση δεν είναι το αποτέλεσμα μιας προβλέψιμης μοναδικής αιτίας, αλλά αναγκαίο προϊόν της ίδιας της καπιταλιστικής ανάπτυξης, συνέπεια του συνόλου των αντιφάσεων που διέπουν το σύστημα. Όπως σημειώνει ο Μαρξ έχουμε υπερσυσσώρευση, όταν «το κεφάλαιο [γίνεται] ανίκανο να εκμεταλλεύεται την εργασία στο βαθμό εκείνο της εκμετάλλευσης που απαιτεί η «υγιής», «ομαλή» ανάπτυξη του κεφαλαιοκρατικού τρόπου παραγωγής». Είναι η ώρα, όπου, «το

αληθινό εμπόδιο για την καπιταλιστική παραγωγή είναι το κεφάλαιο το ίδιο». Η κρίση ξεσπάει λόγω της υπερσυσσώρευσης, λόγω του γεγονότος, δηλαδή, όπως διατυπώνεται στο Κομμουνιστικό Μανιφέστο, πως «η κοινωνία έχει πάρα πολύ πολιτισμό, πάρα πολλά μέσα ύπαρξης, πάρα πολλή βιομηχανία, πάρα πολύ εμπόριο». Και ακριβώς γι' αυτό η μόνη πραγματική διέξοδος που έχει ο καπιταλισμός είναι η καταστροφή παραγωγικών δυνάμεων, η καταστροφή κεφαλαίου. Καμιά οικονομική πολιτική που δεν θέτει σε λειτουργία εκτεταμένες εκκαθαριστικές λειτουργίες δεν μπορεί να είναι αποτελεσματική.

Τα πολλαπλά πρόσωπα της κρίσης. Η παρούσα χρηματοπιστωτική κρίση συνδέεται οργανικά με τη διατροφική, την ενεργειακή και την περιβαλλοντική κρίση, που εκτυλίσσεται ταυτόχρονα. Πίσω της βρίσκεται η ίδια καταστροφική δυναμική του καπιταλιστικού συστήματος, καθώς και οι συναρτημένες με αυτήν πολιτικές επιλογές των (υπερ)κρατικών εκπροσώπων των αστικών τάξεων.

Η διατροφική κρίση πηγάζει από την εκτεταμένη τις τελευταίες δεκαετίες προσπάθεια ολοκληρωτικού ελέγχου της παγκόσμιας παραγωγής τροφίμων από τις πολυεθνικές εταιρίες, τα καπιταλιστικά κράτη του κέντρου και τους θεσμικούς παράγοντες του ιμπεριαλισμού (ΔΝΤ, ΠΟΕ, ΠΤ) με κύριο στόχο, μεταξύ άλλων, τον χειρισμό του ύψους της αξίας της εργασιακής δύναμης σε πλανητικό επίπεδο και κατακλυσμιαίες επιπτώσεις στη διατροφική επάρκεια δισεκατομμυρίων ανθρώπων στην περιφέρεια του συστήματος.

Η ενεργειακή κρίση συνδέεται ισχυρά με την ανάγκη της καπιταλιστικής συσσώρευσης να στηρίζεται σε όσο το δυνατό φθηνότερες πρώτες ύλες μαζί με τη δεσμευτική –συστημική– απαίτηση του σημερινού καπιταλισμού της «αρπαγής», που εμφανίζει χαρακτηριστικά της αρχικής «άγριας» φάσης πρωταρχικής συσσώρευσης, να εξαντλεί όλες τις ενεργές δυνατότητες που βρίσκονται υπό τον έλεγχο των μεγάλων πετρελαϊκών εταιριών.

Η περιβαλλοντική κρίση είναι άμεσο απότοκο της δίψας για κέρδος που έχει μετατρέψει εδώ και καιρό το καπιταλιστικό σύστημα σε ύβρη πλανητικών διαστάσεων και απειλεί να δώσει άδοξο τέλος στο ανθρώπινο –και όχι μόνο– είδος. Ακόμη και οικονομικά αποτιμημένο το κόστος της οικολογικής καταστροφής δείχνει πόσο αναποτελεσματικός είναι ο καπιταλισμός και η «αγορά» σε ό,τι αφορά την εξυπηρέτηση στοιχειωδών αναγκών –κοινωνικών και ατομικών.

Η ευρωπαϊκή της διάσταση της κρίσης. Η Ε.Ε. δεν αντιμετωπίζει σήμερα μόνο μία οικονομική κρίση αλλά την χρεοκοπία όλων των ιδεολογημάτων πάνω στα οποία οικοδομήθηκε η σημερινή αρχιτεκτονική της και το μείγμα των πολιτικών με το οποίο άλλαξε το οικονομικό και κοινωνικό παράδειγμα στα 30 χρόνια του νεοφιλελευθερισμού. Παρόλα αυτά η πολιτική της ελίτ εμμένει πως η κρίση δεν θέτει σε αμφισβήτηση ούτε το οικονομικό μοντέλο ούτε τη μορφή πολιτικής διακυβέρνησης της προηγούμενης περιόδου. Ισχυρίζεται ακόμα και σήμερα ότι η κρίση μπορεί να αποδοθεί σε κάποιες δυσλειτουργίες του χρηματοπιστωτικού συστήματος ή στην πλεονεξία κάποιων μεμονωμένων τραπεζικών μάντζερ.

Η ευρύτερη αρχιτεκτονική, αλλά και οι επιμέρους θεσμοί της Ε.Ε., οικοδομήθηκαν πάνω σε κάποιους πολύ συγκεκριμένους ισχυρισμούς. Πρωτίστως ότι οι αγορές μπορεί να είναι αυτορρυθμιζόμενες και ότι χαρακτηρίζονται από σταθερότητα με αποτέλεσμα να έχουν τη δυνατότητα να αντιδρούν θετικά στον οποιοδήποτε κλυδωνισμό. Επί πλέον, οι θεσμοί της Ε.Ε. οικοδομήθηκαν πάνω στην υπόθεση ότι ο μεγαλύτερος κίνδυνος κλυδωνισμού θα προερχόταν από την κρατική

πολιτική και τα «ειδικά» συμφέροντα όπου, βεβαίως, τα τελευταία δεν συμπεριλαμβάνουν τις τράπεζες, τις πολυεθνικές και το κεφάλαιο στο σύνολο του, αλλά τους εργαζόμενους, τους άνεργους και όλους αυτούς που αντιμετωπίζουν το μέλλον χωρίς ουσιαστική κοινωνική προστασία.

Για αυτούς τους λόγους, η νεοφιλελεύθερη διακυβέρνηση έπρεπε να προστατέψει τα οικονομικά κέντρα λήψης αποφάσεων από τα αιτήματα και τους αγώνες των υποτελών τάξεων. Δημιούργησαν για αυτό ένα πολιτικό σύστημα ολιγαρχικό και αδιαπέραστο από τις ταξικές συγκρούσεις στο επίπεδο των κρατών μελών, εξοβελίζοντας κάθε έννοια λαϊκής κυριαρχίας. Οι «ανεξάρτητες» αρχές, με πρώτη τη κεντρική τράπεζα- που όφειλε να έχει ως μόνη μέριμνα τον πληθωρισμό- λειτούργησαν πάνω σε τέτοιες παραδοχές με τα γνωστά αποτελέσματα. Συγχρόνως οι χρηματαγορές, μετά από χρόνια φιλελευθεροποίησης, λειτούργησαν ως μηχανισμός πειθάρχησης – οι επιχειρήσεις που δεν περιόριζαν τις μισθολογικές απαιτήσεις των εργαζόμενων ή τα κράτη μέλη που άφηναν τις κοινωνικές δαπάνες να δημιουργούν προβλήματα στην επιχειρηματικότητα και στα δημοσιονομικά του κράτους, θα αντιμετώπιζαν μείωση ζήτησης για τα ομόλογά τους και άρα δυσμενέστερους όρους δανεισμού. Τα κερδοσκοπικά παιχνίδια τους πρώτους μήνες του 2010 με τα spreads έφεραν στην επιφάνεια με ακραία μορφή αυτό το μηχανισμό πειθάρχησης αλλά δεν άλλαξαν την προϋπάρχουσα μορφή αυτού του μηχανισμού. Οι θεσμοί οικοδομήθηκαν πάνω στην υπόθεση ότι στο μέλλον η παγκόσμια οικονομία δεν θα αντιμετώπιζε υφέσεις σαν αυτές του 1929 και του 1974. Και έτσι το οικοδόμημα ήταν ακραίο στη σύλληψη του σε σχέση με όλες τις άλλες νομισματικές ενώσεις ανά τον κόσμο.

Οι ΗΠΑ, για παράδειγμα, έχουν πολύ περισσότερα εργαλεία παρέμβασης: μια κεντρική τράπεζα που δεν έχει μόνο μέριμνα τον πληθωρισμό και που μπορεί να βοηθήσει την ομοσπονδία και τις πολιτείες όταν αντιμετωπίζουν δημοσιονομικά προβλήματα, ένα μεγάλο ομοσπονδιακό προϋπολογισμό που σταθεροποιεί σε κάποιο βαθμό τις πολιτείες αυτές που έχουν πληγεί σε μεγαλύτερο βαθμό από την κρίση και που επιτρέπει το κόστος της βοήθειας να μοιραστεί με τις περιοχές με μικρότερο πρόβλημα, μια δημοσιονομική πολιτική που ασκείται κεντρικά με βάση την οικονομική κατάσταση που επικρατεί σε όλη τη χώρα και όχι σε σχέση με αυτό που ισχύει σε κάποια προνομιακή πολιτεία. Τίποτα από όλα αυτά δεν προβλέπονται στην Ε.Ε. Αυτό που έχει επικρατήσει είναι το όραμα της Θάτσερ για μια Ε.Ε, ως ενιαία αγορά, χωρίς κανένα συλλογικό νου, χωρίς τη δυνατότητα αλληλεγγύης και συντονισμένων κινήσεων. Μια Ευρώπη ανισότιμη στην αρχιτεκτονική της, ολιγαρχική στη δομή της, με έντονες περιφερειακές και εσωτερικές ανισότητες, όπου επικρατεί το δίκαιο του ισχυρού

Είναι προφανές πια πως χρειάζεται μια ριζική αναδιάρθρωση του συνολικού πλαισίου άσκησης οικονομικής πολιτικής της Ε.Ε. Μια άλλη ΕΚΤ με άλλους στόχους, με άλλα μέσα και με άλλη λογοδοσία. Ο ευρωπαϊκός προϋπολογισμός πρέπει να μετεξελιχθεί για να αναλάβει το ρόλο που παίζει σε όλες τις άλλες μεγάλες ομοσπονδίες. Μια συντονισμένη δημοσιονομική πολιτική της Ε.Ε. πρέπει να παίρνει υπόψη τις συνθήκες σε όλη την Ένωση, αλλά και το ρόλο της Ε.Ε. στην παγκόσμια οικονομία. Αυτό βεβαίως δεν είναι μια υπόθεση που μπορεί να την αναλάβει η ευρωπαϊκή οικονομική και πολιτική ελίτ. Είναι ένα ανταγωνιστικό πολιτικό σχέδιο οικοδόμησης μια άλλης Ευρώπης που μπορεί να το αναλάβει μόνο η ευρωπαϊκή αριστερά και τα κοινωνικά κινήματα.

Η έλλειψη ανταγωνιστικότητας των PIGS είχε προβλεφτεί από όλους όσους δεν υπέκυψαν τα νεοφιλελεύθερα ιδεολογήματα. Σε μια Ε.Ε. του κεφαλαίου θα υπάρχουν

αδύνατες περιοχές, που θα γίνονται όλο και πιο αδύναμες. Όχι μόνο επειδή χάνουν το εργαλείο της υποτίμησης, αλλά επειδή χάνονται και πολλά άλλα εργαλεία, για παράδειγμα η βιομηχανική και κλαδική πολιτική, ακόμα και ο δημόσιος παρεμβατισμός υποκύπτει στο βωμό των κανόνων ανταγωνιστικότητας. Δεν είναι μόνο το Σύμφωνο Σταθερότητας που αποτελεί ασφυκτικό κορσέ. Τα κράτη μέλη στην ουσία δεν μπορούν να αμφισβητήσουν το παραγωγικό μοντέλο, τον οικονομικό καταμερισμό που επιβλήθηκε δια μέσου του ευρώ και της ΟΝΕ, πόσο μάλλον να πειραματιστούν με νέα παραγωγικά πρότυπα. Στην πραγματικότητα, ακόμα και με δραστικότερα μέτρα, το ευρωπαϊκό καπιταλιστικό σύστημα είναι σε διαρκή κρίση που την υπαγορεύει η άνιση συσσώρευση κεφαλαίου που υπερκαθορίζεται από την άνιση ιστορική εξέλιξη των χωρών που αποτελούν την Ε.Ε.

Στην ουσία ο δρόμος που προτείνεται είναι ένας και μοναδικός. Η Ελλάδα, αλλά και οι άλλες χώρες, καλούνται να ξαναποκτήσουν την ανταγωνιστικότητα τους μέσω της μείωσης μισθών και άρα τιμών. Τα επιπλέον πακέτα που θα έρχονται το ένα μετά από το άλλο για τις συντάξεις, για την αγορά εργασίας, για τη φορολογία, εξυπηρετούν αυτό το βασικό στόχο. Και αυτή η διαδικασία θα τραβήξει πολύ. Δεν ολοκληρώνεται με την μείωση του πληθωρισμού και των ελλειμμάτων. Θα χρειαστεί να συνεχιστεί η σταθεροποιητική πολιτική για να αντισταθμιστούν τα έτη με συσσωρευμένα ελλείμματα στο ισοζύγιο πληρωμών. Όσο για το χρέος αυτό δύσκολα θα μειωθεί σε συνθήκες ύφεσης και μάλλον θα μείνει στα ίδια επίπεδα και στο τέλος αυτής της δυσόιανης διαδρομής.

Συνοψίζοντας: Η συνθήκη της Λισαβόνας και πιο πριν η συνθήκη του Μάαστριχτ, η αρχιτεκτονική, οι διοικητικές προβλέψεις με το Σύμφωνο Σταθερότητας, τα απροσπέλαστα από τον λαϊκό και πολιτικό έλεγχο κέντρα παραγωγής οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, όλα αυτά που αποτέλεσαν τον ευρωπαϊκό συμβιβασμό μεταξύ σοσιαλδημοκρατών και συντηρητικών πολιτικών δυνάμεων (όπου οι κεντροαριστεροί ακόμα και σήμερα μας καλούν να συνυπογράψουμε) σε βάρος της μισθωτής εργασίας και της συνοχής των ευρωπαϊκών κοινωνιών αποδείχτηκαν ταυτόχρονα συνταγή αποτυχίας ως προς τις διακηρυγμένες στοχεύσεις του νεοφιλελεύθερου σχεδίου και μαζί διάψευση των υπεσχημένων προσδοκιών ευημερίας των κατώτερων κοινωνικών τάξεων. Με αυτή την έννοια η Ευρώπη δεν περνάει μόνο μια οικονομική κρίση, ούτε μόνο μια κοινωνική κρίση εξ αιτίας των ανισοτήτων και της ύφεσης αλλά την ίδια στιγμή μια πολιτική κρίση του νεοφιλελεύθερου οικοδομήματος.

Η Ελλάδα. Στην Ελλάδα ο κόσμος της εργασίας, οι άνεργοι και οι αποκλεισμένοι θα πρέπει να ξέρουν ότι δεν αντιμετωπίζουν μόνο ένα τριετές πρόγραμμα σταθερότητας που μετά τη λήξη του θα επιστέψουμε στην ομαλότητα. Η Ε.Ε. έχει κάνει σαφές ότι η όποια βοήθεια θα δοθεί για να προστατευτούν τα συμφέροντα των μεγάλων τραπεζών της Γερμανίας και Γαλλίας (που είναι εκτεθειμένα σε ομόλογα του Ελληνικού κράτους), για να μην κινδυνέψει το ευρώ και για να μην μειωθεί το κύρος της Ε.Ε από μια προσφυγή κράτους μέλους στο ΔΝΤ. Η όποια βοήθεια δεν αντιμετωπίζει ούτε το χρέος ούτε και την έλλειψη ανταγωνιστικότητας που έχει εμφανιστεί μετά το 2000 σε όλες τις οικονομίες των PIGS.

Στην καλύτερη περίπτωση αντιμετωπίζουμε μια μακρά περίοδο ύφεσης με υψηλή ανεργία, μειωμένους μισθούς, λιγότερες κοινωνικές παροχές. Και τίποτα δεν αποκλείει νέα επεισόδια εμβάθυνσης της κρίσης καθώς οι επενδυτές διστάζουν να επενδύσουν, και οι τράπεζες να δανείσουν, μπροστά σε μια συρρικνωμένη αγορά και

κανείς δεν παίρνει τον οποιοδήποτε ρίσκο. Το τελευταίο δεν σημαίνει απαραίτητως ότι θα ξεσπάσει μια νέα κρίση ούτε ότι θα μεταφερθεί η οικονομική στασιμότητα στο πολιτικό πεδίο. Υπάρχουν πολλά ενδεχόμενα: από μια στροφή στον αυταρχικό κρατισμό μέχρι νέες συμμαχίες εντός του συστήματος που θα επιδιώξουν τη διαχείριση της στασιμότητας.

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΣΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Το ΠΑΣΟΚ στην κυβέρνηση. Το ΠΑΣΟΚ εγκατέλειψε σε λιγότερο από δύο μήνες τις προεκλογικές φιλολαϊκές κορόνες και νεοκεϋνσιανές του θέσεις και υιοθέτησε αφενός τη γραμμή της "ασφάλειας" και της "μηδενικής ανοχής" και αφετέρου τη γραμμή της "πτώχευσης της εργασίας για να αποφευχθεί η πτώχευση της οικονομίας". Έτσι, με τον προϋπολογισμό του 2010 και ακόμη περισσότερο με το Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης 2010-2013 προχωρεί σε μια καταγίδα αντεργατικών και αντικοινωνικών μέτρων (κατεδάφιση ασφαλιστικού, μειώσεις μισθών, κατάργηση των επισφαλώς απασχολούμενων στο Δημόσιο και όχι της επισφάλειας, επιδότηση των εργοδοτικών εισφορών, φοροκαταγίδα με αυξήσεις έμμεσων φόρων, εκτεταμένες ιδιωτικοποιήσεις κ.λπ.). Η κυβέρνηση είναι ο εντολοδόχος και οικειοθελής διαχειριστής των ευρωπαϊκών και διεθνών ντιρεκτίβων επιτήρησης και πειθάρχησης με στόχο την επιβολή του πιο στυγνού νεοφιλελεύθερου μοντέλου.

Έχοντας επίγνωση ότι αυτή η πολιτική αλλά και η κρίση δημιουργούν έναν εκτεταμένο και βουβό θυμό στην κοινωνία που ανά πάσα στιγμή μπορεί να ξεσπάσει και έχοντας βγάλει τα συμπεράσματα από την εξέγερση του Δεκέμβρη, υλοποιεί ένα σχέδιο αυταρχικής ανασύνταξης του πολιτικού συστήματος ώστε να είναι ικανό να απορροφήσει τους αναπόφευκτους και μεγάλης έκτασης κραδασμούς που θα αντιμετωπίσει. Η πολιτική, που προ πολλού είχε γίνει διαχείριση στο νεοφιλελεύθερο κοινό τόπο, τώρα μπαίνει στον αυτόματο πιλότο των απαιτήσεων των διεθνών αγορών, παρακάμπτοντας κάθε διαμεσολάβηση ή φιλτράρισμα μέσα από τις "εθνικές ιδιαιτερότητες". Μαζί με τις υπόλοιπες δημόσιες δαπάνες περικόπτονται και δαπάνες αναπαραγωγής του παραδοσιακού δικομματισμού - τα τελευταία απομεινάρια του παλιού τρόπου άρθρωσης των κοινωνικών συμμαχιών της εξουσίας. Η απονομιμοποίηση των κερτημένων πάει μαζί με την απονομιμοποίηση των διαμεσολαβήσεων και του ρόλου των "συντεχνιών". Ο "Καλλικράτης", στην ίδια ακριβώς γραμμή, συγκεντροποιεί την αυτοδιοικητική εξουσία με σκοπό να την κάνει πιο πολύ "κράτος" και να τη χειραφετήσει από τις «δουλείες» τοπικών διαμεσολαβήσεων και από τις κατακτήσεις και τις δυνατότητες παρέμβασης και διεκδίκησης από τις "τοπικές κοινωνίες".

Ο εκλογικός νόμος, που θα εισάγει το γερμανικό μοντέλο, αποσκοπεί να θωρακίσει τη νεοφιλελεύθερη διακυβέρνηση απέναντι στις πιθανότητες "αρρυθμίες" που θα προκαλούσε η εκλογική φθορά του δικομματισμού σε συνδυασμό με περαιτέρω εκλογική άνοδο της Αριστεράς, η αδυναμία σχηματισμού αυτοδύναμων κυβερνήσεων.

Αυτή η διαδικασία "αποστείρωσης" του πολιτικού συστήματος από τις δουλείες των παλιού τύπου διαμεσολαβήσεων έχει το ανάλογο της στην τακτική της ηγεσίας Παναγόπουλου στη ΓΣΕΕ και της ΠΑΣΚΕ γενικότερα στην ηγεσία των τριτοβάθμιων ιδιαίτερα συνδικαλιστικών οργανώσεων του εργατικού κινήματος.

Ακόμη και ο ξέπνοος διεκδικητισμός με τις αποτυχημένες απεργίες και στάσεις εργασίας που εξαγγέλλονταν χωρίς να οργανώνονται, εγκαταλείπεται και τη θέση του παίρνει ο απροσχημάτιστος κυβερνητικός και συχνά ανοιχτά φιλοεργοδοτικός συνδικαλισμός. Η ηγεσία της ΠΑΣΚΕ στη ΓΣΕΕ δεν θέλει πλέον να διακινδυνεύσει ούτε καν να προσποιηθεί πως αντιστέκεται. Θέλει να φτιάξει υγειονομική ζώνη γύρω από τις τριτοβάθμιες οργανώσεις του συνδικαλιστικού κινήματος, για να μην αφήσει κανένα περιθώριο να εκφραστούν και μέσα από αυτές οι διαθέσεις αντίστασης των εργαζομένων. Είναι η προσαρμογή του κυβερνητικού συνδικαλισμού στις διαδικασίες αυταρχικής ανασύνταξης του πολιτικού συστήματος.

Προφανώς αυτή η πολιτική του ΠΑΣΟΚ είναι ενιαία και αδιαίρετη στο οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό και θεσμικό επίπεδο. Γι' αυτό και είναι απορριπτέα στο σύνολό της από την Αριστερά. Η οποία πρέπει να διατυπώσει ένα ανταγωνιστικό πολιτικό σχέδιο και να διαμορφώσει μια γραμμή αντιπολίτευσης, αντικαπιταλιστικής, και σοσιαλιστικής. Το πολιτικό σχέδιο της Αριστεράς για να μπορεί να είναι ανταγωνιστικό και «επικίνδυνο» χρειάζεται όχι μόνο να οικοδομεί ισχυρά επιχειρήματα αλλά και ισχυρισμοί της να αποτελούν τους βάσιμους λόγους των κοινωνικών αντιστάσεων, των διεκδικήσεων των εργαζομένων, των αγώνων της νεολαίας. Όσο δεν διαμορφώνουμε τους όρους ηγεμονίας του δικού μας πολιτικού σχεδίου θα έχει ως αποτέλεσμα να εμφανίζεται πιο αποτελεσματικά η από τα δεξιά "αντισυστημική" και "εθνικά υπερήφανη" αντιπολίτευση του ΛΑΟΣ. Το κενό αυτό αριστερής αντιπολίτευσης και εναλλακτικού - ανταγωνιστικού πολιτικού σχεδίου, κοινωνικά επενδυμένου, από την Αριστερά εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους να επικρατήσουν οι συντονισμένες εξωτερικές και εσωτερικές πιέσεις για από τα δεξιά και από τα πάνω αντιπολίτευση και φθορά του ΠΑΣΟΚ, που θα ανοίξουν τον επικίνδυνο δρόμο για περαιτέρω ισχυροποίηση της ακροδεξιάς και της φασιστικής απειλής και για ακόμη αυταρχικότερη διακυβέρνηση.

Η απάντηση της Αριστεράς στην κρίση. Η ριζοσπαστική Αριστερά δεν έχει λόγους να αναζητεί σχέδια «διεξόδου από την καπιταλιστική κρίση», δεν είναι δική της δουλειά η «καλύτερη αναπαραγωγή του συστήματος. Αντιθέτως. Η δική της υποχρέωση είναι η εκπροσώπηση των κατώτερων τάξεων: στη μεγάλη μάχη που δίνεται για την κατανομή του κόστους της κρίσης πρέπει να εξασφαλίσει τα καλύτερα αποτελέσματα για τις κοινωνικές κατηγορίες, των οποίων αποτελεί τμήμα. Το κριτήριο της Αριστεράς είναι η ικανοποίηση των αναγκών του συνόλου των ανθρώπων και, μ' αυτήν την έννοια, στο μέτρο που αξιοποιεί αυτό το κριτήριο στην πολιτική της παρέμβαση, είναι μέτοχος του κομμουνισμού, αυτού του μεγάλου «κινήματος που καταργεί ήδη από σήμερα την υπάρχουσα τάξη πραγμάτων».

Η δική μας αριστερά χρειάζεται συμμαχίες, παρεμβάσεις και πρωτοβουλίες σε πολλά πεδία και πολλά επίπεδα. Ενδεικτικά:

Η αμφισβήτηση των ανεξάρτητων αρχών, του ρόλου πειθάρχησης των χρηματαγορών, του μοντέλου διακυβέρνησης της Ε.Ε. που αποκλείει τον κόσμο της εργασίας αναδεικνύουν τη **δημοκρατία ως μέρος της λύσης**. Χρειάζεται προστασία από τις χρηματαγορές με περιορισμούς ή/ και φορολόγηση των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, μια ΕΚΤ που λογοδοτεί στο Ευρωκοινοβούλιο και που έχει στόχους **και** για την πραγματική οικονομία. Μόνο στο υπερεθνικό επίπεδο αντιμετωπίζονται οι χρηματαγορές και οι πολυεθνικές. Χρειάζεται έντονος συντονισμός των ευρωπαϊκών συνδικάτων και των κοινωνικών κινημάτων για να αλλάξουν οι συσχετισμοί, για να αλλάξει η ατζέντα.

Η έλλειψη συντονισμού στο επίπεδο Ε.Ε. μετά από την κρίση δείχνει το δρόμο για **μεγάλες θεσμικές παρεμβάσεις** για τον ομοσπονδιακό προϋπολογισμό, για δεσμούς αλληλεγγύης με έντονο το στοιχείο της αναδιανομής εισοδήματος και πλούτου, για μια συντονισμένη δημοσιονομική πολιτική με γνώμονα τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες σε **όλη** την Ένωση αλλά και τις συνθήκες στην παγκόσμια οικονομία.

Το ροκάνισμα του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου με τις αναμενόμενες ανισότητες, αποκλεισμούς και διακρίσεις οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι προτεραιότητες πρέπει να αντιστραφούν, ότι οι στόχοι του οικονομικού μοντέλου πρέπει να αλλάξουν ριζικά. Ο ελεύθερος χρόνος, η φροντίδα, η σχέση ανδρών-γυναικών, οι σχέσεις εργασίας και οι σχέσεις στις κοινότητες που ζούμε είναι στόχοι στους οποίους η παραγωγή οφείλει να προσαρμοστεί και όχι αντίστροφα. Οι **κοινωνικές ανάγκες αναδεικνύουν νέους στόχους και νέα μέσα.**

Στον αντίποδα της κυβερνητικής πολιτικής. Ως ριζοσπαστική Αριστερά είμαστε στον αντίποδα της πολιτικής του ΠΑΣΟΚ και στις συναινέσεις που του παρέχουν Ν.Δ. και ΛΑΟΣ. Έχουμε κάθε λόγο για να μπλοκάρουμε το Πρόγραμμα σταθερότητας του ΠΑΣΟΚ, την αναδιανομή εισοδημάτων και δικαιωμάτων σε βάρος των λαϊκών τάξεων που προωθεί το μπλοκ εξουσίας. επιδιώκουμε μια ριζική αναδιανομή του εισοδήματος στηριγμένη καταρχήν σε μεγάλη αύξηση της φορολογικής επιβάρυνσης της αστικής τάξης. Σήμερα, ακριβώς στις συνθήκες της κρίσης, αρνούμαστε να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα ως εθνικά ή «καθολικά» -η «ζήτηση» που μας απασχολεί είναι αυτή των λαϊκών τάξεων. Αυτή στοχεύουμε να ενισχύσουμε σε βάρος εκείνης των επιχειρηματιών.

Ας το επαναλάβουμε: όλα τα προηγούμενα δεν είναι μέτρα «επίλυσης της κρίσης». Δεν είναι δική μας δουλειά να προτείνουμε κάτι τέτοιο. Πρόκειται για παρεμβάσεις στην ταξική πάλη προς όφελος των κατώτερων στρωμάτων. Όπως, μέσα στην έξαψη των ημερών, δήλωσε ο ιδεότυπος του σύγχρονου καπιταλιστή, ο Γουόρεν Μπάφετ, «η ταξική πάλη υπάρχει και είναι η δική μου τάξη που κερδίζει». Δουλειά μας είναι να γίνει το αντίθετο ακριβώς: να είναι η δική μας τάξη που κερδίζει.

Με ποιο πολιτικό υποκείμενο: με ποιο Συνασπισμό και ποιο ΣΥΡΙΖΑ

Δέκα χρόνια μετά την αριστερή στροφή του Συνασπισμού, δέκα χρόνια μετά το Σηάτλ, οι κοινωνικές και πολιτικές διεργασίες έχουν αλλάξει τελείως το χάρτη των κινημάτων και της Αριστεράς. Δύο χρόνια πριν, το ξέσπασμα της παγκόσμιας καπιταλιστικής κρίσης έδωσε στις κοινωνικές και πολιτικές διεργασίες νέα έκταση, βιαιότητα και βάθος. Η δική μας Αριστερά, η ενωτική - ριζοσπαστική - κινηματική Αριστερά, ο ΣΥΡΙΖΑ, προϊόν αυτών των διεργασιών και κληρονόμος μερικών από τις καλύτερες κατακτήσεις αυτής της διαδρομής, βρίσκεται στο σταυροδρόμι μεγάλων διλημάτων και προκλήσεων. Πρέπει να (ανα)στοχαστούμε πάνω στην κοινή μας διαδρομή, τις κατακτήσεις αλλά και τα ελλείμματα και τις αναπηρίες, ώστε να κάνουμε τις επιλογές που θα δώσουν στα κινήματα και την ανασύνθεση της Αριστεράς μια νέα προωθητική ορμή.

Σχέδιο και κατακτήσεις της Ριζοσπαστικής Αριστεράς. Βασίσαμε το πολιτικό σχέδιο οικοδόμησης του ΣΥΡΙΖΑ ως μαζικής Ριζοσπαστικής Αριστεράς σε δύο βασικές και αλληλοσυμπληρούμενες εκτιμήσεις για την περίοδο: **Πρώτο**, ότι η

νεοφιλελεύθερη μετάλλαξη της σοσιαλδημοκρατίας υπονομεύει τις σχέσεις πολιτικής εκπροσώπησης με πλατιά στρώματα εργαζομένων και νεολαίας και δημιουργεί στ' αριστερά της πολιτικό «χώρο» για τη συγκρότηση νέων πολιτικών σχηματισμών της Ριζοσπαστικής Αριστεράς. **Δεύτερον**, ότι από τις αρχές του νέου αιώνα ήταν φανερά τα σημάδια μιας προϊούσας κρίσης ηγεμονίας του νεοφιλελευθερισμού. «Τεκμηριώσαμε» και επαληθεύσαμε αυτές τις δύο βασικές εκτιμήσεις με τη συμμετοχή μας στα βασικά μέτωπα και κινήματα (εργατικό, αντιρατσιστικό, οικολογικό, κινήματα πόλης).

Τα κεκτημένα. Εξειδικεύσαμε όλοι μαζί –Συνασπισμός, Συνιστώσες του ΣΥΡΙΖΑ και ανένταχτοι- την παραπάνω ανάλυση σε πολιτικές προτεραιότητες και μέτωπα πάλης με αιχμή το «κοινωνικό ζήτημα», με την γενίκευση της επισφάλειας και της εργασιακής περιπλάνησης, Αναδείξαμε παράλληλα πολιτικά αλλά και διαμέσου κοινωνικών αγώνων και αντιστάσεων το 2ο πυλώνα του νεοφιλελευθερισμού: την παράδοση των κοινωνικών αγαθών, των μηχανισμών κοινωνικής αναπαραγωγής, στην αγορά και στο κέρδος, παράδοση που δημιουργεί νέους αποκλεισμούς και εξαιρέσεις, διαλύοντας την όποια κοινωνική συνοχή. Μέσα από την ίδια πολιτική ανάλυση δείξαμε τις επιπτώσεις της εκχώρησης των δημόσιων χώρων, της δημόσιας περιουσίας στις κατασκευαστικές εταιρείες και στις ριάλ εστέιτ, τόσο στο περιβάλλον όσο και στις εργασιακές σχέσεις και την ποιότητα ζωής. Αναλύσαμε παράλληλα καταδεικνύοντας τους μηχανισμούς διαφθοράς που διαπλέκουν την πολιτική τάξη, με τους εκκλησιαστικούς κύκλους και τα επιχειρηματικά συμφέροντα. Με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που δημιουργούνται αντίστοιχες συμμαχίες στις κρατικές προμήθειες, στα εξοπλιστικά προγράμματα και στις αναθέσεις δημόσιων έργων. Η αναγωγή όλων των προηγούμενων στο πολιτικό πεδίο, μας έδωσε «γραμμή» για την περίοδο: πολιτικά, κοινοβουλευτικά, συνδικαλιστικά και αυτοδιοικητικά.

Ο ΣΥΡΙΖΑ απέκτησε ταυτότητα διακριτή, ανταγωνιστική και μάχιμη γιατί ακριβώς είχε να αντιπαραθέσει τις δικές του επεξεργασίες, τα δικά του αιτήματα μετασχηματισμών -με άλλα λόγια το δικό του πρόγραμμα- απέναντι στη νεοφιλελεύθερη δικομματική συναίνεση. Ένα μείγμα πολιτικής δηλαδή που περιλάμβανε προγραμματικές επεξεργασίες και δράση (πολιτική και κοινωνική) που έδειξε να είναι διατεθειμένος να την υπερασπιστεί παντού: στη Βουλή, στους εργατικούς και κοινωνικούς αγώνες, στην εξέγερση του Δεκέμβρη, στους περιβαλλοντικούς αγώνες, στην υπεράσπιση των πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων και ελευθεριών, στα δικαιώματα των μεταναστών, χωρίς να λογαριάζει κόστος και επιθέσεις. Όλα τα παραπάνω τα κρατάμε ως κεκτημένα της πολιτικής μας διαδρομής, γνωρίζοντας ταυτόχρονα ότι δεν είναι αρκετά για τη νέα περίοδο της οικονομικής κρίσης, που μπορεί υπό προϋποθέσεις να εξελιχθεί σε ευκαιρία μετασχηματισμού του κοινωνικοοικονομικού συστήματος, δηλαδή σε ευκαιρία μετάβασης στο σοσιαλισμό και επανανοηματοδότησης της ιδέας του κομμουνισμού.

Οι ανεπάρκειες. Αυτή η «κόκκινη γραμμή» που συνδέει τα αρχικά μας εφόδια και το αρχικό μας «πρόγραμμα» με τις μετέπειτα και πρόσφατες κατακτήσεις μας είναι στην πραγματικότητα ο «οδικός χάρτης» της έως τώρα πορείας μας. Είναι οι κοινές μας κατακτήσεις. Ωστόσο, δεν είχαμε όλοι στον ΣΥΡΙΖΑ την ίδια κατανόηση ούτε την ίδια ερμηνεία για την πορεία του κοινού μας εγχειρήματος, ενώ υπάρχουν και αυτοί που είτε δεν πίστεψαν στο εγχείρημα είτε το είδαν σαν «αναγκαίο κακό» ή τρέχουσα τακτική επιλογή είτε το εχθρεύτηκαν ανοιχτά. Στο τρίπτυχο «ενότητα στη δράση - πολιτική ενότητα - ανασύνθεση της Αριστεράς» οι αντιστάσεις από την Ανανεωτική Πτέρυγα αλλά και από συνιστώσες αποδείχθηκαν ισχυρές και στα τρία συστατικά του: η κοινή δράση εγκλωβίστηκε στις εκλογικές καμπάνιες και σε

ελάχιστες και μικρής εμβέλειας καμπάνιες προς την κοινωνία (με φωτεινές εξαιρέσεις την καμπάνια υποστήριξης του πανεκπαιδευτικού κινήματος ενάντια στην αναθεώρηση του άρθρου 16 και την κοινή μας δράση μέσα από τα κινήματα πόλης), η δε πολιτική ενότητα και ακόμη περισσότερο η ανασύνθεση της Αριστεράς αντιμετωπίστηκαν σαν κίνδυνος για την αυτονομία των Συνιστωσών, του Συνασπισμού συμπεριλαμβανομένου.. Η «προτεραιότητα της πολιτικής», ως όρος για την ενωτική συνύπαρξη πολύ διαφορετικών ρευμάτων και διαδρομών, κατανοήθηκε λανθασμένα σαν άτυπη συμφωνία «αποκλεισμού» των ιδεολογικών, αξιακών και στρατηγικών στοιχείων ως συστατικών της οικοδόμησης του ενωτικού εγχειρήματος, με συνέπεια όλα τα ζητήματα να ανάγονται σε ζητήματα τακτικής. Το «προβάδισμα της πολιτικής» έγινε άλλοθι για να μην προχωρήσει ο μετασχηματισμός του ΣΥΡΙΖΑ, με τη δημοκρατική συμμετοχή των μελών στην παραγωγή πολιτικής και στον έλεγχο των πεπραγμένων, μαζικοποιώντας τις γραμμές του και μετατρέποντάς τον σε πραγματικό αντίπαλο δέος του συστήματος. Και σαν επιστέγασμα, είχαμε τη συστηματική υπονόμηση των επιλογών, των φυσιολογικών χαρακτηριστικών αλλά και του ίδιου του εγχειρήματος από την Ανανεωτική πτέρυγα του ΣΥΝ, στελέχη της οποίας μιλούσαν και μιλούν εξ ονόματος του ΣΥΡΙΖΑ και κατέχοντας θέσεις εκπροσώπησης του ΣΥΡΙΖΑ ...εναντίον του ΣΥΡΙΖΑ.

Στην κορύφωση της ανοδικής του δυναμικής, αμέσως μετά τις εκλογές του 2007, αυτές οι ανεπάρκειες άρχισαν να υποσκάπτουν αυτή τη δυναμική. Οι κατακτήσεις στις οποίες αναφερθήκαμε και οι οποίες έφεραν τη δυναμική του ΣΥΡΙΖΑ σε μια πρώτη κορύφωση, άρχισαν να υπονομεύονται από τις ανεπάρκειες, και μαζί τους να υποβαθμίζεται η ίδια του η δυναμική. Μια διαδικασία φθοράς και υπονόμησης του κοινού μας εγχειρήματος έχει έκτοτε ενεργοποιηθεί, ενώ δεν έλειψαν και οι ανοιχτές κρίσεις που έθεσαν το εγχείρημα σε άμεσο κίνδυνο διάσπασης και διάλυσης. Ο ΣΥΡΙΖΑ σαν εκλογικός μηχανισμός και μέτωπο συνιστωσών έχει φτάσει στα όριά του, όπως και η διαδικασία της πολιτικής ενότητας και της ανασύνθεσης της Αριστεράς που κάνει αφαίρεση των ιδεολογικών, αξιακών και στρατηγικών στοιχείων. Αν θέλουμε να βγούμε από το φαύλο κύκλο της αναπαραγωγής της κρίσης, πρέπει να στοχοθετήσουμε το μετασχηματισμό του ΣΥΡΙΖΑ και την αναζωογόνηση της διαδικασίας της ανασύνθεσης με ιδεολογικά, στρατηγικά και αξιακά στοιχεία.

Ποιος ΣΥΡΙΖΑ: Ποιο μαζικό πολιτικό υποκείμενο μπορεί να κάνει πράξη και να μετατρέψει σε υλική δύναμη μια τέτοια γραμμή; Η απάντηση έχει δύο πλευρές: Πρώτον, χρειαζόμαστε ένα μαζικό πολιτικό υποκείμενο της Αριστεράς, χρειαζόμαστε το μετασχηματισμό του ΣΥΡΙΖΑ . Δεύτερον, αυτό το νέο, μαζικό πολιτικό υποκείμενο με κατεύθυνση αλλά και δομές που να υλοποιούν τη μαζική παρέμβαση στην κοινωνία, τους κοινωνικούς χώρους, τις αντιστάσεις, με στόχο την οικοδόμηση μιας κοινωνικής συμμαχίας ανατροπής του νεοφιλελευθερισμού και ενεργοποίησης μιας διαδικασίας μετασχηματισμών σε σοσιαλιστική κατεύθυνση.

Έχει αποδειχθεί, στην Ελλάδα αλλά και την Ευρώπη, ότι τις νέες μαζικές δυναμικές δεν μπορούν να τις εκφράσουν πολιτικά οι παλιές συγκροτήσεις, αλλά μόνο νέες, μαζικές πολιτικές συγκροτήσεις. Και αντίστροφα: όπου δεν δημιουργούνται τέτοιες νέες μαζικές πολιτικές συγκροτήσεις, η διαδικασία ανασύνθεσης της Αριστεράς βραχυκυκλώνεται και ο στόχος της πολιτικής έκφρασης των μαζικών διαθέσεων αμφισβήτησης του νεοφιλελευθερισμού απομακρύνεται.

Φυσικά υπάρχουν και πολιτικοί λόγοι για την κρίση του ΣΥΡΙΖΑ, αλλά είναι γεγονός αδιαμφισβήτητο ότι οι πολιτικές αντιθέσεις μέσα στον ΣΥΡΙΖΑ παίρνουν

συχνά κρισιακή μορφή ακριβώς επειδή η οργανωτική του μορφή συγκρότησης δεν του παρέχει τα μέσα για να τις διαχειριστεί. Το ζήτημα "ποιος και πώς αποφασίζει" δεν έχει απαντηθεί θεσμικά, με αποτέλεσμα να βασιλεύουν τα πολλαπλά κέντρα εκπόνησης και εκφώνησης γραμμής, να ανθούν οι προσωπικές πρωτοβουλίες και ο παραγοντισμός. Στο πλαίσιο αυτό, ακόμη και πολιτικά διαχειρίσιμες διαφωνίες γίνονται αιτία κρίσεων. Η δημοκρατία στο ΣΥΡΙΖΑ, τα πολιτικά δικαιώματα και κυρίως οι πολιτικές αρμοδιότητες των μελών, θα αποδραματοποιούσε, θα έβαζε στις σωστές τους διαστάσεις και θα έκανε πολύ πιο διαχειρίσιμες τις όποιες διαφωνίες. Αντίθετα, στον ΣΥΡΙΖΑ εκλογικό μηχανισμό και μέτωπο συνιστωσών ακόμη και ελάχιστος σημασίας διαφωνίες προκαλούν κρίσεις, δραματοποιήσεις, συσπειρώσεις και αντισυσπειρώσεις κ.λπ. Ήδη οι αλλεπάλληλες, μικρές και μεγάλες, κρίσεις του τελευταίου διαστήματος έχουν σε τέτοιο βαθμό υπονομεύσει τη συνοχή του εγχειρήματος ώστε οι τάσεις αποστράτευσης συντρόφων και συντροφισσών καθώς και η έλλειψη διάθεσης και αδυναμία παρέμβασης να έχουν πάρει επικίνδυνες διαστάσεις.

Έχει επίσης αποδειχθεί επαρκώς ότι ο ΣΥΡΙΖΑ εκλογικός μηχανισμός και μέτωπο συνιστωσών, μεταξύ άλλων και εξαιτίας της αδυναμίας του να στρατεύσει μαζικά κόσμο στις γραμμές του, πάσχει από προφανή αδυναμία να οργανώσει μαζικές παρεμβάσεις στους κοινωνικούς χώρους, να οικοδομήσει δυνατότητες και δομές παρέμβασης στα κινήματα, να φτιάξει συριζικές κλαδικές οργανώσεις και παρατάξεις. Η αδυναμία αυτή ενισχύει την ηγεμονία των απόψεων που βλέπουν την κοινοβουλευτική ή εκλογική παρέμβαση σαν το κύριο αν όχι το αποκλειστικό πεδίο παρέμβασης του ΣΥΡΙΖΑ και δεν αφήνει περιθώρια ουσιαστικών παρεμβάσεων, πλην ίσως επικοινωνιακού χαρακτήρα ακτιβισμών.

Από την άλλη, η κρίση και η αυταρχική αναδόμηση του πολιτικού συστήματος απαιτούν ένα μαζικό πολιτικό υποκείμενο που δεν μπορεί να αρκείται σε επικοινωνιακή χρήση του πολιτικού λόγου ή σε εκφώνηση πολιτικής μέσα από τα ΜΜΕ. Η Αριστερά και ο ΣΥΡΙΖΑ δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τις πιέσεις της κρίσης (μεγάλη επέκταση ανεργίας και επισφάλειας, μείωση εισοδημάτων και αύξηση της φτώχειας), την αυταρχική αναδόμηση του πολιτικού συστήματος και τη συναίνεση του φόβου αν δεν μεταφέρει το κέντρο βάρους των παρεμβάσεων της στα κινήματα, στους κοινωνικούς χώρους, στην κοινωνία. Δεν θα συνδεθεί πραγματικά με τους εργαζόμενους και με το δυναμικό των κινήματων αν δεν είναι δίπλα τους, εκεί που βιώνουν τα προβλήματα και αδιέξοδα.

Για όλους τους προηγούμενους λόγους, η ανασύνθεση της Αριστεράς και ο μετασχηματισμός του ΣΥΡΙΖΑ δεν συνιστούν έναν οργανωτικό σεχταρισμό ή ρομαντισμό αλλά πολιτικό σχέδιο ξεπεράσματος της κρίσης του ΣΥΡΙΖΑ και συγκρότησης ενός μαζικού πολιτικού υποκειμένου της Ριζοσπαστικής Αριστεράς που θα μπορεί να αγωνιστεί αποτελεσματικά για τη ριζική ανατροπή των πολιτικών και κοινωνικών συσχετισμών.

Για αυτούς τους λόγους το σύνθημα «**ΣΥΡΙΖΑ παντού**» πρέπει να αποκτήσει οργανωτική και πολιτική υπόσταση. Με αυτή την έννοια είναι ακατανόητη μια φοβική συμπεριφορά συντρόφων, που κατά τα άλλα «ορκίζονται» στην αριστερή στροφή, στην πράξη όμως λειτουργούν ανασχετικά με οργανωτιστικά επιχειρήματα στην προώθηση της εγγραφής μελών στις Τοπικές και Κλαδικές Επιτροπές του ΣΥΡΙΖΑ. Που αναστέλλουν τη μαζική συμμετοχή συντρόφων-ισων, που κωλυσιεργούν στην απόδοση της **κάρτας του μέλους** ΣΥΡΙΖΑ, δηλαδή στα πολιτικά δικαιώματα των μελών, ενταγμένων και ανέντακτων σε Συνιστώσες, με άλλα λόγια

στην αναγνώριση της ευθύνης που έχει καθένας και καθεμία που συμμετέχει στη διαμόρφωση της πολιτικής, στον έλεγχο και τη λογοδοσία των διευθυντικών πολιτικών οργάνων, δια μέσου **εκλεγμένων αντιπροσωπευτικών σωμάτων**. Ο φόβος της διάχυσης του ΣΥΝ στο ΣΥΡΙΖΑ είναι ένα «κόλπο» που χρησιμοποιεί η Ανανεωτική Πτέρυγα για να επενδύσει στον κομματικό πατριωτισμό των μελών και να μπορούν ανενόχλητα τα στελέχη της να διαμεσολαβούν την πολιτική εν αγνοία τους. Όταν όμως χρησιμοποιείται από στελέχη της αριστερής πλειοψηφίας στην καλύτερη περίπτωση συνιστά άγνοια του κομματικού φαινομένου. Κανένα κόμμα, ποτέ, δεν διαχύθηκε σε άλλο παρά μόνο στο βαθμό που η μεγάλη πλειοψηφία των μελών συναινούσε. Σε κάθε άλλη περίπτωση οι κομματικοί δεσμοί και η συνεκτική πολιτική ταυτότητα υπερτερούσε των σχεδίων «διολίσθησης».

Η ανασύνθεση. Οι μαζικοί - πλατιοί πολιτικοί σχηματισμοί και κόμματα της Αριστεράς που είναι προϊόν ανασύνθεσης δεν μπορεί παρά να είναι σε αντιστοιχία με το εύρος του κοινωνικού υποκειμένου στο οποίο αναφέρονται. Θα περιέχουν λοιπόν μέσα τους τόσο μεταρρυθμιστικές τάσεις και ρεύματα όσο και αντισυστημικές - αντικαπιταλιστικές και επαναστατικές τάσεις και ρεύματα. Στα νέα πλατιά κόμματα και σχηματισμούς της Ριζοσπαστικής Αριστεράς πρέπει να υπάρχει ο χώρος για την ανεμπόδιστη ύπαρξη και δράση των ιδεολογικών και ιστορικών ρευμάτων. Τα νέα πλατιά κόμματα και σχηματισμοί της Ριζοσπαστικής Αριστεράς δεν θα υποταχθούν στην αποϊδεολογικοποίηση και τη μεταμοντέρνα ιδεολογική αποσάθρωση, δεν θα υποταχθούν στο μεσσιανισμό μιας πολιτικής και ιδεολογικής παρθενογένεσης, αλλά ούτε θα απολυτοποιήσουν τις ιστορικές ιδεολογικές ταυτότητες.

Ποιος Συνασπισμός:

Αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας και διεύθυνσης του κόμματος

Όλα τα παραπάνω είναι αδύνατον να γίνουν αν δεν αλλάξουμε το ίδιο το κόμμα μας, να το κάνουμε δηλαδή ικανό να «επωμισθεί» μια διαδικασία ανασύνθεσης της Αριστεράς και μετασχηματισμού του ΣΥΡΙΖΑ. Όταν μάλιστα όλοι και όλες γνωρίζουμε ότι πολλά από τα ιδεολογικά και πολιτικά προβλήματα του Συνασπισμού εμφανίζονται συνήθως σαν οργανωτικές παθολογίες.

Ο πολύ χαλαρός τρόπος της λειτουργίας των Πολιτικών Κινήσεων και των Νομαρχιακών Επιτροπών, η αδύναμη σύνδεση τους με τα λαϊκά προβλήματα, εξ αιτίας της περιορισμένης συμμετοχής στα κινήματα και στις κοινωνικές οργανώσεις, ιδιαίτερα στο συνδικαλισμό, δημιουργούν ένα τύπο πολιτικής οργάνωσης εσωστρεφή με δημοσιογραφική κατανόηση των πολιτικοκοινωνικών ανταγωνισμών. Παράλληλα η περιστασιακή και εκ των υστέρων πολιτική συζήτηση, το χαμηλό επίπεδο των αντιπαραθέσεων που διαπερνούν την κομματική ζωή, και καθορίζουν τη μειωμένη κινητικότητα των περισσότερων οργανώσεων του κόμματος, ο συγκεντρωτισμός στη λειτουργία των ηγετικών στελεχών ο οποίος πριμοδοτείται από τον γραφειοκρατικό τρόπο συγκρότησης του ΣΥΝ και ανατροφοδοτείται από τη λογική της ανάθεσης που κυριαρχεί στη «βάση», είναι εκφυλιστικά φαινόμενα που δεν μπορούν να ξεπεραστούν με διοικητικούς τρόπους. Μόνο πολιτικά μέσα μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση αυτού του κλίματος γεροντικής νοσηρότητας που χαρακτηρίζει την εσωτερική ζωή του μεγαλύτερου τμήματος του κόμματος.

Είναι χαρακτηριστικό πως σε καλύτερη κατάσταση βρίσκονται μόνο εκείνες οι οργανώσεις που τόλμησαν να απευθυνθούν στην κοινωνία παίρνοντας μέρος στην

πολιτική ζωή και σε κοινωνικές συγκρούσεις ,είτε μέσα από την ίδρυση αυτοδιοικητικών κινήσεων που συνέχισαν να λειτουργούν και μετά τις εκλογές, είτε μέσα από την έντονη συμμετοχή τους σε δραστήρια τοπικά παραρτήματα του Φόρουμ, είτε σε άλλες κινηματικές προσπάθειες.

Παρά την προφανή αλήθεια της παραπάνω διαπίστωσης υπάρχουν ορισμένα οργανωτικά μέτρα που θα μπορούσαν να παίξουν σημαντικό ρόλο, επειδή ακριβώς είναι αδύνατο να γίνουν ντιρεκτίβες της διοίκησης. Η πραγματοποίησή τους είναι εφικτή μόνο ως υλοποίηση μιας πολιτικής πρότασης η οποία στοχεύει στη ριζική αλλαγή της εσωκομματικής μας κουλτούρας , στα όρια της εσωκομματικής πολιτισμικής επανάστασης.

Συνηγορία και καταγγελία των τάσεων. Πριν αναφερθούμε σε τέτοιου τύπου μέτρα, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφερθούμε σε αυτό που συνιστά στρατηγική πηγή εκπομπής εκφυλιστικών σημάτων στη ζωή του κόμματος. Μιλάμε, φυσικά, για τη μετατροπή των τάσεων από ιδεολογικά ρεύματα σκέψης και αναζήτησης, σε κλειστούς οργανωτικούς μηχανισμούς με σιδερένια πειθαρχία και αυστηρή ιεραρχία. Καταρχήν θέλουμε να εκφράσουμε τη διαφωνία μας με δύο κατηγορίες απαντήσεων που κυκλοφορούν στο Συνασπισμό, ως απάντηση στο εκρηκτικό πρόβλημα της στρεβλής λειτουργίας των τάσεων. Πιστεύουμε πως η κατάργηση των τάσεων και ανέφικτη είναι, και ιδεολογικά θα αποτελεί πισωγύρισμα, όχι βέβαια στη μονολιθικότητα τύπου Κ.Κ.Ε. (είναι αδύνατο να συμβεί κάτι τέτοιο στο χώρο μας) αλλά στο πλασάρισμα μιας μεταμοντέρνας εικόνας ομοψυχίας πίσω από την οποία θα βυσοδομούν ο αχαλίνωτος παραγοντισμός και ο ανελέητος φραξιονισμός, την ίδια στιγμή που τα «προβεβλημένα στελέχη», (από τον εκάστοτε πρόεδρο του κόμματος μέχρι τους βουλευτές), θα ήταν η μόνη αυθεντική εκπροσώπηση -δια μέσου των ΜΜΕ- και το μοναδικό κέντρο παραγωγής πολιτικής στο κόμμα. Με άλλα λόγια κάτι τέτοιο θα συνιστούσε τον ασφαλή δρόμο για τη σοσιαλδημοκρατικοποίηση ή την «πασοκοποίηση» του κόμματος.

Ταυτόχρονα θεωρούμε απολύτως απαράδεκτη την πρόταση που διακινείται για ομοσπονδιοποίηση του κόμματος με πρόνοιες αυξημένων πλειοψηφιών για τις σημαντικές αποφάσεις και άλλες παρόμοιες ρυθμίσεις, οι οποίες ταιριάζουν σε πολυεθνικά κρατικά μορφώματα και όχι σε πολυτασικά πλουραλιστικά κόμματα της Αριστεράς

Να φέρουμε τα κάτω πάνω. Πέρα από τις κλασικές πολιτικές απαντήσεις οι οποίες πρέπει να δίνονται σταθερά στο ζήτημα των τάσεων (η επιμονή π.χ. στην αριστερή στροφή και την κινηματική δράση σε απόλυτη συνάρτηση με την επίμοχθη προσπάθεια για περαιτέρω αποσαφήνιση του προγραμματικού μας λόγου) είναι σαφές πως τα ακραία αρνητικά συμπτώματα της δράσης τους σχετίζονται με την αναπαραγωγή του ίδιου, εδώ και 20 χρόνια τουλάχιστον (στο Συνασπισμό και στα κόμματα από τα οποία προήλθε), πολιτικού προσωπικού που ανακυκλώνεται με όρους επετηρίδας. Ο σεβασμός στην πολύχρονη προσφορά αυτών των συντρόφων, που οφείλουμε να αναγνωρίσουμε πως κράτησαν όρθιο το χώρο της ανανεωτικής και Ριζοσπαστικής Αριστεράς σε δύσκολες εποχές, δεν μπορεί να μας κάνει να παραγνωρίσουμε το αντικειμενικό γεγονός, πως στα καθήκοντα και στις δυνατότητες της σημερινής εποχής, μπορεί να ανταποκριθεί θαυμάσια μια γενιά στελεχών με εντελώς διαφορετικά χαρακτηριστικά.

Ανανέωση με περιφερειακή και γυναικεία υπόσταση. Η γενιά των συντρόφων και των συντροφισσών που έμαθαν να δρουν προσπαθώντας να συνδυάσουν το ριζοσπαστισμό των θέσεων με την μαζικότητα της απεύθυνσης,

αναζητώντας θέματα και πρακτικές που μπορούν να δημιουργήσουν ρωγμές στην αστική κυριαρχία μέσα από ενωτικά σχήματα δράσης με αμεσοδημοκρατικές λειτουργίες, αγωνιώντας να μείνουν μακριά από τη στρέβλωση της γραφειοκρατίας, την ελιτίστικη έπαρση του αριστερισμού και τη μιζέρια των αντανακλαστικών του κυβερνητισμού. Η γενιά των συντροφισσών και των συντρόφων που έχουν βαθιά επίγνωση του οικολογικού ελλείμματος της παραδοσιακής Αριστεράς, της σπουδαιότητας των δικαιωμάτων που φαίνεται πως πρωταρχικά αφορούν μειοψηφίες, που γνωρίζουν βιωματικά πως πολιτική είναι εξίσου συζήτηση, οργάνωση, σύνθεση, προγραμματική αναζήτηση και ιδεολογική συγκρότηση όσο και συμμετοχή, παρέμβαση στους τύπους δουλειάς και κατοικίας, αυτών των οποίων επιθυμούμε να είμαστε εργαλείο μάχης τους. Η γενιά με δυο λόγια που υλοποίησε τη στροφή του ΣΥΝ στα κινήματα και στα λαϊκά προβλήματα, πρέπει να εισβάλει ορμητικά στα ηγετικά κλιμάκια του κόμματος.

Αυτή η ανανέωση, ηλικιακή, αλλά και «επετηρίδας», και εμπειριών και κοινωνικής ένταξης, πρέπει να συνδυαστεί με μια γενναία μετατόπιση του κέντρου βάρους των κομματικών προτεραιοτήτων από το κέντρο στην περιφέρεια. Η εκπροσώπηση της περιφέρειας, των λαϊκών γειτονιών των μητροπολιτικών κέντρων, των πόλεων της επαρχίας, πρέπει να αποκαταστήσει τη σύνδεση της με όσα συμβαίνουν στα παραδοσιακά κέντρα των εξελίξεων. Κατεύθυνση που είναι αδύνατο να γίνει αν κομματικοί πόροι (χρήματα και επαγγελματικά στελέχη) δεν μεταφερθούν στην Περιφέρεια και αν δεν αποκτήσει με τη χρήση ποσόστωσης,(τουλάχιστον ένα μέλος στην ΚΠΕ από κάθε Νομό) αυξημένη πρόσβαση και συμμετοχή στα καθοδηγητικά κέντρα του ΣΥΝ.

Η ανανέωση στα ηγετικά, αλλά και στα ενδιάμεσα κλιμάκια του κόμματος πρέπει, εξίσου με τα παραπάνω, να στηριχθεί σε ένα ορμητικό ρεύμα γυναικείας εκπροσώπησης. Για την εξασφάλιση της επίτευξης αυτού του στόχου προτείνουμε τη θεσμοθέτηση ενός μέτρου που ήδη ισχύει στα περισσότερα από τα κόμματα που συμμετέχουν στο Ευρωπαϊκό Κόμμα της Αριστεράς : ποσόστωση της τάξης του 50% σε όλα τα κεντρικά όργανα του Συνασπισμού. Γιατί το μέλλον αποκλείεται να είναι αντικαπιταλιστικό, αντιεραρχικό και κόκκινο (δηλαδή πράσινο) αν ταυτόχρονα δεν γίνει γυναικείο. Η ποσόστωση στο επίπεδο του 50% είναι ένα μέτρο απαραίτητο για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των γυναικών στη Διεύθυνση του Κόμματος και για το γκρέμισμα των σεξιστικών τειχών που εμποδίζουν την “ φυσική” κατάκτηση αυτού του επιπέδου συμμετοχής.

Πολύ περισσότερο από αυτό, όμως ,ένα τέτοιο μέτρο συνιστά έμπρακτη αναγνώριση από τη μεριά του ΣΥΝ πως ο πολιτικός του λόγος συνεχίζει να είναι δέσμιος της επιρροής που ασκούν πάνω μας χιλιάδες χρόνια πατριαρχίας. Δεν ισχυριζόμαστε πως η αυξημένη γυναικεία παρουσία στα καθοδηγητικά όργανα θα εξαλείψει μαγικά τον στείρο ανταγωνιστικό αντρικό λόγο από τις γραμμές μας. Θα εκπέμψει όμως ένα ισχυρό σήμα πως είμαστε υποψιασμένοι γι αυτή την πραγματικότητα και αποφασισμένοι να κάνουμε πολλά για να αρχίσουμε να την αλλάζουμε.